

PROBLEM RAZVOJA OBITELJSKIH GOSPODARSTAVA U HRVATSKOJ

DEVELOPMENT PROBLEMS OF FAMILY-RUN FARMS IN CROATIA

I. Jurić

SAŽETAK

Poslije 1991. god. u Hrvatskoj je postignuta široka suglasnost da su obiteljska gospodarstva osnova razvoja poljoprivredne proizvodnje.

Zbog nepovoljnih uvjeta razvoja kroz duga i česta razdoblja u prošlosti i osobito zbog ograničavanja rasta i razvoja u doba bivše socijalističke Jugoslavije obiteljska gospodarstva u Hrvatskoj postala su iznimno sitna, a njihovi proizvodi nekonkurentni u odnosu prema proizvodima iz razvijenih zemalja Europe i iz USA.

Obiteljska domaćinstva u stočarskoj proizvodnji izrazito su sitna. Koncentracija u stočarskoj proizvodnji samo će se u neznatnoj mjeri pospješiti većom mogućnošću uzimanja zemljišta u zakup.

Nagao rast veličine stočarskih obiteljskih gospodarstava u razvijenim zemljama i noviji trend brzog širenja poduzetništva u području stočarske proizvodnje čine stočarske proizvode razvijenih zemalja još konkurentnijim, a zaštitu vlastite proizvodnje u Hrvatskoj sve težom. Ta je zaštita to teža što se želi brža integriranost u svjetske trgovačke sustave kakav je WTO ili na primjer ulazak u EU.

U takvim okolnostima najznatniji problemi razvoja obiteljskih gospodarstava specijaliziranih u stočarskoj proizvodnji bit će:

1. nekonkurentnost domaće stočarske proizvodnje na inozemnom i domaćem tržištu
2. nemogućnost obiteljskih gospodarstava da stvore kapital za vlastiti razvoj
3. tip naselja u Hrvatskoj i potreba premještanja većine stočarskih objekata na druge lokacije
4. nerazvijenost tvrtki koje nude robe inputa za obiteljska gospodarstva i nedovoljna razvijenost onih tvrtki koje iskorištavaju i prerađuju robe outputa.

ABSTRACT

Since 1991 many people in Croatia share the opinion that family-run farms are basic to the development of agricultural production.

As a consequence of unfavourable circumstances throughout frequent long and periods in the past, particularly because of the restricting policy in former socialist Yugoslavia, the family-run farms were so limited in their growth and development that they became exceptionally small and their products not competitive in relation to those of the developed countries of Europe and of the USA.

In the cattle-breeding production the family-run farms are markedly small. By offering greater possibilities to take lease of the soil the concentration of that production will be accelerated in an insignificant measure only.

A rapid growth of the family-run farms in developed countries as well as a new trend of spreading entrepreneurship in the domain of cattle-breeding make the cattle-breeding products of those countries more competitive and the protection of analogous products in Croatia more and more difficult. That protection is much more difficult because Croatia wishes to be integrated in to world commercial systems such as WTO as soon as possible or to be co-opted by EU.

In such circumstances the most remarkable problems of the development of family-run farms specialized in cattle-breeding will be

(1) the noncompetitiveness of home cattle-breeding production in the foreign and home market,

(2) the inability of family-run farms to accumulate the capital necessary for their own development,

(3) the type of villages in Croatia and the necessity of moving most cattlebreeding facilities to another place,

(4) the undeveloped state of commercial houses keeping the necessary input goods for family-run farms, as well as the insufficiently developed state of enterprises using and processing their output.

Adresa autora - *Author's address:*

Primljeno: 16.11.1995.

Prof. dr. sc. Ivo Jurić
Agronomski fakultet, Zagreb